

Intervalli

4 ■ 2010

- OLE HALÉN
- JAPAN DIGITOIMISTO
- KOHTI MUSIIKKIBASAARIA
- KIRJASTOJEN UUSI PARADIGMA?

Intervalli

Musiikkikirjastoalan aikakausjulkaisu

ISSN 1796-7392

23. vuosikerta

Julkaisija Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

PL 148, 01301 Vantaa

www.kaapeli.fi/~musakir

musakir@kaapeli.fi

...

Päätoimittaja

Heikki Poroila

Tikkurilan kirjasto, Lummetie 4, 01300 Vantaa

Puhelin 09-8932 2201, heikki.poroila@gmail.com

...

Intervalli-lehti julkaistaan vuonna 2010 neljänä PDF-muotoisena verkkolehtenä. Lehti on maksutta kiinnostuneiden luettavissa ja ladattavissa julkaisijan verkkosivuilta. Lehdestä saa valmistaa paperikopioita yksityiseen käyttöön sekä kirjastoissa tavanomaiseen lukusali- ja lainauskäyttöön. Lehden kopioiden myyminen on kiellettyä. Lehdessä julkaistava aineisto on pääosin tekijänoikeuden suojaamaa.

...

Intervalli 4/2010

3 ▪ Heikki Poroila *Kirjastojen uusi paradigma*

4 ▪ Ole Halén *Mr Kitara*

13 ▪ Janne Mäkelä *JaPan Digitoimisto*

15 ▪ Heikki Poroila *Kohti Musiikkibasaaria*

18 ▪ Abstract in English

...

Kaikki valokuvat © Heikki Poroila, ellei toisin ole mainittu.
Kansikuvassa Ole Halén soittaa itse rakentamaansa kitaraa kotonaan Sipoon Västerskogissa.

Kirjastojen uusi paradigma?

Pitkin syksyä on ainakin musiikkikirjastoissa seurattu sekavin tuntein yli maan pyyhkivää uusien hakuliittymien aaltoa. Kirjasto toisensa jälkeen on ilmoittanut siirtyvänsä käyttämään modernia liittymää, jotka sitten kuitenkin kaikki ovat osoittautuneet enemmän tai vähemmän toistensa kaltaisiksi ”yhden luokun systeemeiksi”, joista kirjoitin jo edellisessä Intervallissa. Poikkeusta ei tee myöskään neljäntenä joukkoon ilmoittautunut CS Library, joka on valittu Kuopion kaupunginkirjaston uudeksi liittymäksi.

Kaikkia näitä uutuuksia yhdistää ulkoisen yksinkertaisuuden lisäksi yhteinen hakuideologia, jonka juuret tuntuvat olevan pikemmin internetin kaupallisella puolella kuin kirjastomaailmassa. Pelkästään sanahaakuun panostava linjaus leikkaa pois perinteisiä hakutapoja, mutta tarjoaa tilalle interaktiivisuutta ja suoria linkkejä ulos suljetuista tietokannoista. Tavoitteena tuntuu olevan ympäristö, joka ei missään olennaisessa suhteessa näytä erilaiselta kuin mihin kansalaiset internetissä muutenkin ovat tottuneet.

Asiakasaktiivisuuden salliminen ei tietenkään ole pahasta ja nopeaa siirtymistä tarpeen tullen kirjaston tietokannan ulkopuoliseen verkkomaailmaan voi tervehtiä tyytyväisyydellä. Mutta miksi tämän uuden hintana on ollut vanhasta ja hyödyllisestä luopuminen? Miksi kirjastojen tiedonhakuja ja sisältöjen tarkkaa löytämistä vuosikaudet hyvin palvelleet nimeke- ja muut kenttähaut on haluttu pois? Mitä järkeä on vähentää työkalupakin valikoimaa?

Oman käsitykseni mukaan taustalla on järjestelmävalmistajien kansainvälinen linjaus, joka on hyvin nopeasti ehtinyt muuttua kirjastomaailman päättäjien mielissä uudeksi kirjastojen tietokanta-ajattelua ohjauvaksi paradigmaksi eli vallitsevaksi ajattelutavaksi. Sen elementtejä tuntuvat olevan pyrkimys lähentyä niin teknisesti kuin ajatuksellisestikin Google-tyyppistä verkkohakua ja tarjota kirjastoammatillisen dokumentoinnin rinnalle – ja pitkällä aikavälillä ehkä sijaan – tietokannan käyttäjien omaa ”luettelointia” ja ”sisällönkuvailua”. Siinä sivussa säästetään mitä ilmeisimmin tuotekehittelyn kustannuksia.

Mistä tällainen muutos kumpuaa? Näyttää ilmeiseltä, että kirjastoalan päättäjät on ainakin saatu uskomaan, että googlemaisuus on hyväksi myös kirjastojen imagolle, ehkä peräti brändillekin. Näin näyttää tapahtuneen maailmanlaajuisesti, joten kysymys ei ole vain syrjäisen Suomen mahdollisista alemmuuden tunnoista. Pidän itse todennäköisenä, että uusi paradigma perustuu myös lupauksille dokumentoinnin kustannusten merkittävästä vähentymisestä. Sellaisen lupauksen houkutusta on varmasti vaikea vastustaa, vaikkei julkisesti tietokannan rakentamisen kustannuksia arvostelisikaan.

Uusi paradigma näyttää musiikin puolelta katsottuna käsittämättömän lyhytnäköiseltä, mutta jos sitä ajattelee keskimääräisen kirjallisen dokumentin jäljitysprosessin näkökulmasta, tilanne näyttää aivan toiselta. Vaikuttaa siltä, että musiikin kaltainen hankala pikkuserkku voidaan uhrata, koska se tärkein eli oma lapsi ei näytä uudesta ruokavaliosta pahemmin kärsivän. Paljon ei tässä lohduta ajatus, että musiikki tulee uuden paradigman myötä uhratuksi tahattomana oheisvahinkona, ettei tässä sentään mistään salaliitosta ole kysymys. Se nyt vielä puuttuisikin.

Heikki Poroila

Ole Halén – Mr. Kitara

■ **Ole Halén** on monelle musiikkikirjastoihmiselle tuttu kitaranuottien ja opetusvideoiden maahantuojana ja kiertävänä kauppiana. Todellisuudessa Ole Halénilla on ollut niin monta muutakin roolia mm. kitaristina, opettajana, soitinrakentajana ja kitaran kielten valmistajana, että niistä piti käydä ottamassa selvää paikan päällä Olen kotipesässä Sipoossa. Jaakko Lind lähti mukaan autonkuljettajan ja käsityötaidon ammattilaisen roolissa, itselläni oli mukana kamera ja nauhuri, mutta kysymyksiä ei tarvinnut juurikaan esittää. Tällaista siitä syntyi. – Heikki Poroila. ■

Ensin vähän sitä elämäntarinaa

”Olen syntynyt Hämeenlinnan lyseolla vuonna 1944, mutta Helsingissä olen pääosin asunut. Meillä kotona isä ja äiti olivat harrastelijamusikoita, äiti varsinkin, lauloi ja soitti viulua. Isä innostui jossain vaiheessa sellonsoitosta ja sai oppia **Erik Cronvallilta**. Kyllä se äidin laulaminen, joka koostui paljon amerikkalaisesta viihdemusiikista ja muusta ajan viihteestä, kyllä se vaikutti paljon omaankin suuntautumiseen. En tiedä, osasinko itse laulaa, mutta kun äiti innosti lupaamalla 20 penniä laululta, niin siinä tietenkin silmät kiiluen laulettiin.

Veljeltä nyysityllä nokkahuilulla innostuin soittamaan ja kehitin omat sormitukset, kun ei siinä kukaan osannut opettaa. Kun 1950-luvulla tultiin tänne Siiposeen taloa rakentamaan, minulla oli tapana karata nokkahuilun kanssa metsään, kunnes vanhemmat sitten huusivat taas töihin. Sitten kun veli sai kitaran, nyysin vuorostaan sen ja aloin soittaa kitaraa. Minua harmitti, kun veli vaan rämpytti sitä ja minä siihen, ettei sitä noin soiteta.

Koulussa **Edig Cederlöf** laulatti lähinnä lastenlauluja enkä mä niistä oikein piitannut. Jossain vaiheessa Cederlöf alkoi ymmärtää yskän ja ilmoitti, että Halénilla on alkanut äänenmurros eikä tarvitse enää laulaa. Mariankadulla oli kaveri, jonka kanssa musiisoitiin. Kuunneltiin levyjä ja soitettiin kahdella kitaralla rokkipiisejä sun muuta. Silloin kuulin ensimmäistä kertaa **Les Paulia** savikiekolta ja sillä oli mm. kappale nimeltä *Chicken reel*, joka oli musta aika kova juttu ja yritin matkia sitä.

Tajusin kuitenkin, että tarvitsin lisäopetusta – mä olin siinä vaiheessa 12-13 vuoden ikäinen – ja otin yhteyttä mm. **Heikki Laurilaan**, joka ei kuitenkaan ehtinyt opettaa. Hain ja pääsinkin musiikkiopistoon ja siellä oli **Mustonen**-niminen klarinetisti, joka asui Liisankadulla. Kävin siellä yhden syyskauden, mutta koska

en missään vaiheessa tajunnut olevani musiikkiopistossa kirjoilla enkä älynnyt mennä keväällä opintoja jatkamaan, se jäi sitten siihen. Mutta sitten pääsin **Ingmar Englundin** oppilaaksi ja kaksi tai kolme vuotta kävin siellä säännöllisesti, Englund ja **Martin Brushanen** isä kun olivat soittokavereita. Mutta kun jossain vaiheessa vein mukanani jonkin Les Paulin nuottivihkon ja halusin soittaa siitä, Englund vihjaisi olevan parasta, jos alan soittaa jossain yhtyeessä.

Sitä kautta tutustuin Martin Brushaneen ja se Mariankadun kaverini **Kurt Wenner** rupesi basistiksi. Kun komppikitaraan oli vielä saatu **Hasse von Herten**, perustettiin yhtye nimeltä **Savages**. Ingmar Englund ja Hassen isä tunsivat PSO:n pomoja, siellä oli **Martti Piha**, jonka kautta saatiin sitten levytysmahdollisuus. Ensimmäinen levy tehtiin **Anki Lindqvistin** kanssa, sitten tehtiin neljä levyä kitaramusiikkia. Voittiin Linnanmäellä Suomen rautalankabändien kilpailu, se toi keikkoja ja koulunkäynti jäi täysin hunningolla.

Kun Savages-homma loppui – Hasse halusi kirjoittaa ylioppilaaksi ja suurella vaivalla minäkin pääsin läpi, vaikka vielä joulutodistuksessa oli ollut neljä nelosta! – minulla alkoi jo olla kova **Chet Atkins** -kuume, joka oli alkanut jo Savagesin aikana. Ruotsiin muuttanut Kurt Wenner lähetti mulle Chet Atkinsin albumin *Fingerstyle guitar*, joka oli melkein pelkästään soolosoittoa kitaralla soitettua musiikkia. Yksi parhaita Atkinsin levyjä edelleen. Minä ihmettelin, että kuinka kukaan pystyy soittamaan tuolla lailla, bassot mukana koko ajan ja lirutukset ja levyn takakannessa vielä luki, että kaikki oli otettu talteen kertaheitolla ilman mitään päällekkäinäänityksiä. No mähän halusin myös soittaa samalla tavalla. Ei ollut ketään, joka olisi opettanut ja sain jostain selville, että **Ivan Putilin** osaisi opettaa fingerstyle-tyyliä. No mä menin sinne mukanani *Mayan dance* –niminen kappale sähkökitaralle sovitettuna, enkä mä osannut sitä kovinkaan hyvin soittaa, mutta Putilin otti silti oppilaaksi.”

SAVAGES oli vuosina 1962–1964 toiminut suomalainen rautalankayhtye, joka voitti 1963 Linnanmäen kitarayhtyekilpailun ja edusti 1960-luvun alkupuolen kitarayhtyeitä. Yhtyeessä soittivat rumpali **Martin Brushane**, soolokitaristi **Ole Halén**, komppikitarassa **Hasse von Herten** ja bassossa **Kurt Wenner**. Yhtye toimi säestäjänä **Anki Lindqvistin** ensisinglillä *Netti yksinäinen*, joka levytettiin 25.9.1962. Samana vuonna yhtye säesti myös keikoilla Rock-Jerryä. Oma ensingle oli 14.3.1963 levytetty *The Savages theme*. Kappale muistuttaa **The Tornadosin** kappaletta *Telstar*, mutta sen oli Martin Brushanen isä Ole säveltänyt jo 1950-luvulla. Yhtyeen suurin menestys oli 20.8.1963 levytetty versio Matti Jurvan *Välialkaisu* nimellä *Temporary*. B-puolella oli ajalle harvinaisesti oli country-instrumentaali *Dill pickle rag*. 10.10.1963 yhtye levytti kolmannen singlen *Soita, Humu-Pekka*, jonka B-puolella oli **Hiski Salomaan** *Lännen lokari*. Hajoamisensa jälkeenkin yhtye levitti vielä 1964 kappaleet *Sataman valot* ja *Hip hop*.

Kitaroista voisi puhua vaikka kuinka paljon, Olen kotoa löytyy parikymmentä soitinta, mutta viime aikoina Ole on omien sanojensa mukaan jämähtänyt soittamaan vuonna 1984 rakentamaansa akustista kitaraa ja keikkakäytössä olevaa Gretschia. Haastattelujasta käytettiin huomattava osa Olen soittimien ihailuun ja kokeilemiseen. Jaakko ja Ole puhuivat myös pitkään soitinrakentamisen yksityiskohdista. Jaakon ihailtavana oleva barokkikitara on sekin Olen rakentama, minkä lisäksi hän julkaisi vuonna 1985 **James Tylerin** oppaan *A brief tutor for the Baroque guitar*.

Ivan Putilin oppilaasta opettajaksi

”Putilin oli opettajana aika vahva auktoriteetti, jota kaikki uskoivat ja tottelivat. Minusta hän oli erittäin hyvä opettaja. Ensimmäisellä tunnilla syksyllä Putilin aina kuunteli mitään sanomatta, toisella tunnilla kritisoi sitten kaikkea mahdollista ja pakotti treenaamaan lisää. Jälkeenpäin opin tätä tiukkuutta arvostamaan, Putilin osasi valita jokaiselle sopivia harjoituksia. Aktiivina orkesterimuusikkona hän osasi opettaa musiikkia, ei pelkkää soittamista.

Putilinin ansiosta pääsin Sibelius-Akatemiaan, missä olin ensimmäisiä kitaransoiton opiskelijoita porukassa, jossa muita olivat **Seppo Siirala**, **Kari Äikäs**, **Rolf Holmberg**, **Pekka Vesanen** ja **Herman Rechberger**. Putilin oli vasta perustetun kitaralinjan johtaja ja hän valitsi sinne haluamansa ihmiset ilman sen kummempia pyrkimisiä.

Siinä vaiheessa olin siviilielämässä jo töissä, kun olin päässyt SYP:n kautta IBM:lle töihin tietokoneiden testiosastolle. Siinä hommassa pääsin myös erilaisiin messutapahtumiin esittelemään IBM:n laitteita. Minulla meni kuitenkin sukset ristiin, kun olisin halunnut jatkokoulutusta, mutta esimies ei päästänyt. IBM:n pääjohtaja siirsi minut systeemisuunnittelijaksi, mutta edellinen paikka oli ollut mukavampi, kun

siellä saattoi välillä harjoitella kitaransoittoaikin. Mulla olis ollut varmaan selkeä ura siellä tiedossa, mutta jossain vaiheessa mieli muuttui, kun valmistuin yhtenä ensimmäisistä Sibelius-Akatemiasta klassisen kitaran soittajana vuonna 1973 – Rechberger taisi valmistua samaan aikaan.

Siihen aikaan oli hirveä tarve alan opettajista ja minä lähdin Lahden musiikkiopistoon opettajaksi hyvinkin innokkaaksi, vaikka jatkoin vielä muita opintoja akatemiassa. Olin Lahdessa kymmenisen vuotta, mutta jo parin vuoden kuluttua jouduin rupeamaan myös Sibelius-Akatemiassa sivutoimiseksi opettajaksi lähinnä musiikkikasvatuksen puolella.

Rehtorina silloin ollut **Veikko Helasvuo** kysyi, halusinko lähteä Belgiaan vanhan musiikin kurssille. No tietysti halusin, vaikei mulla ollut edes omaa luuttua. Sain sellaisen **Arto Juuselalta** lainaksi ja kävin sitten kolmena kesänä Brügessä puolentoista kuukauden jaksot. Se oli intensiivistä opiskelua sisäoppilaitostyyliin, porukka oli hyvin kansainvälistä. Rolf Holmberg oli samaan aikaan kuin minä ja molemmilla siis luuttu soittimena. Siinä yhteydessä innostuin vanhasta musiikista ja lähdin Brüggestä Englantiin Cheltenhamiin **Diane Poultonin** luottukurssille. Siellä olivat samaan aikaan myös **Jacob Lindberg**, **Anthony Rooley** ja **Michael Schäffer**.

Akatemiassa yritettiin näyttien kurssien innostamana perustaa vanhan musiikin toimintaa, mutta siinä vaiheessa ei vielä ollut riittävästi innostusta.

Joka tapauksessa minä innostuin itse vanhasta luuttumusiikista niin paljon, että kun oltiin lomareissulla Venetsiassa, minä kävin paikallisessa musiikkikirjastossa tutkimassa vanhoja luuttutabulatuureja ja sain niistä haluamani mikrofilmeinä mukaan hyvin kohtuullisella hinnalla. Tein myöhemmin saman homman British Libraryssä, jossa tutkin **Dowlandia** ja kumppaneita samassa huoneessa jota käytti mm. **Ju-lian Bream**. Brysselissä ollut veljeni hankki minulle sieltä mikrofilmejä, jollaisia ei varmaan kukaan muu

Chorus Productions

”Jo 1970-luvulla, kun oli maksukyisiä oppilaita aika paljon ja yhteyksiä PSO:lle, alkoi olla kysyntää hyvälle kitaroille, joita Suomesta oli todella vaikea saada. PSO ei kuitenkaan saanut hommaa kulkemaan ja minä siitä turhautuneena perustetin toiminimen kitaroiden maahantuomiseksi. **Jussi Sajakorpi** oli siinä yhtiökumppanina ja hän keksi yritykselle nimen *Chorus Productions*. Minä en paljon mitään siitä ymmärtänyt, mutta innostuin silti. Kulmavuorenkatu 7:sta vuokrattiin liiketila, kun nälkä kasvoi syödessä ja soittimille tuntui löytyvän kysyntää.

Siinä käytiin Frankfurtin musiikkimessuillakin ja innostuttiin vähän liikaa. Suomalaiset eivät siinä vaiheessa olleet mukana juuri ollenkaan. Me saimme monia merkittäviä edustuksia, mutta homma lähti huonoon suuntaan eikä voimia riittänyt liiketoiminnan pyörittämään. Sajakorven kiireiden takia jouduin yksin hoitamaan Kulmavuorenkadun liikettä. Käytännössä liiketoiminta jäi kokonaan minun harteilleni.

ole vaivautunut Suomeen tuomaan. Niissä riittää hienoa musiikkia sovitettavaksi kitaralle, mutta on vähän jäänyt se homma kesken.

Tästä luuttuinnostuksesta seurasi akatemiassa vielä yksi homma, kun rehtoriksi tullut **Lassi Rajamaa** ehdotti, että alkaisin opettaa kitaristeille kenraalibassoja. Hyödynsin siinä suoraan luuttuopintojen yhteydessä oppimaani ja mielestäni tulokset olivat mielenkiintoisia. **Jukka Savijoki** piti sitä kuitenkin turhana ajan haaskauksena ja homma lopahti. Olin myös siinä vaiheessa perustanut oman yrityksen, joten elämä alkoi muuttua.”

Itseäni veti siihen mahdollisuus tilata edullisesti kaikenlaista mielenkiintoista musiikkia, sitä en voinut vastustaa ja käytännössä muutuin nuottikauppiaksi monine yksinedustuksineen. Myös kitaroiden puolella sain merkittäviä yksinedustuksia (*Martin, Ramirez, Manuel Rodriguez*) ja kitaravalikoima oli parhaimmillaan todella hieno. Kun Tammisaaren kitarafestivaalit alkoivat, monet huippukitaristit kävivät ihmettelemässä valikoimaani ja kehumassa, ettei Lontoosakaan ole vastaavaa.

Fazerilla ei kuitenkaan tykätty siitä, että mulla meni näin hyvin. Ne yrittivät ensin polkea hintoja ja tehdä vastaavaa jäynää, mutta kun en välittänyt siitä, he lopulta ottivat yhteyttä ja ehdottivat, että hoida sinä Ole nämä kalliit kitarat niin he hoitavat ne halvemat mallit. Minulle se sopi oikein hyvin, koska laatu- kitaroiden markkinat olivat siinä vaiheessa maanlaajuiset. Mutta homma lopahti, kun ammattilaiset alkoivat tuoda itse maahan kaikkein kalleimpia malleja ja minulle jäivät lähinnä keskihintaiset. Bisnes oli kuitenkin mennyt hyvin ja mulla oli pankissa rahaa kerrankin niin paljon, että rupesin katsomaan uusia alueita, tässä tapauksessa kitaran kieliä.

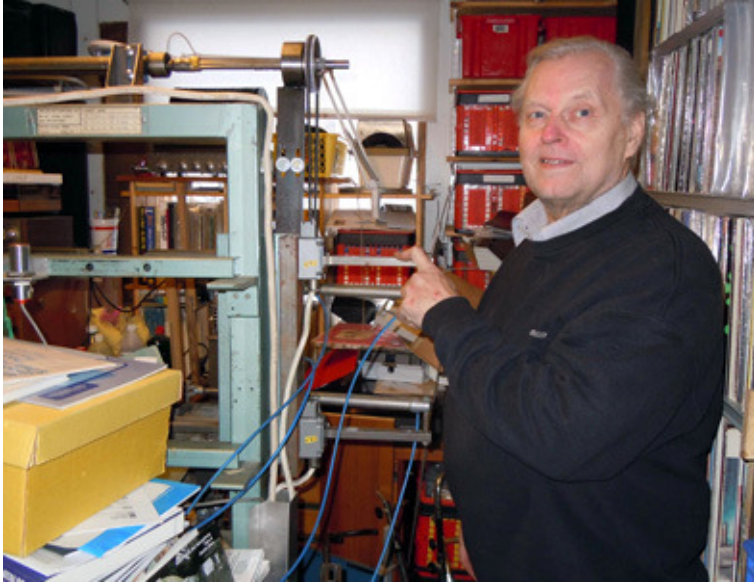
Mulla oli tuohon aikaan Aranjuezin kielten edustus ja sitä kautta tulin tekemisiin **Jorge Morelin** kanssa. Olin ihastunut Morelin Atkinsille tekemiin soituksiin ja järjestin hänelle konsertin Suomessa Kulttuuritalolla joskus 1980-luvulla. No kukaan ei tietenkään tuntenut Morelia Suomessa siihen aikaan, mutta pahinta oli lehtilakko, joka käytännössä esti kaiken tiedottamisen. Sen seurauksena salissa oli ehkä 150 ihmistä vaikka olisi mahtunut kymmenen kertaa enemmän. Morel asui meillä ja järjestin hänet myös televisioon esiintymään.

Kun aloin olla taloudellisesti hankalassa tilanteessa, Morel ehdotti omien nuottiensä julkaisemista. No minä tietysti taas suostuin, kun minulla oli valmiiksi kopiokone hankittuna. Kansi sentään painatettiin muualla, mutta kyllä ne aika hirveän näköisiä olivat.

Mun Kurre-ystäväni rupesi tekemään myöhemmin kunnollista graafista jälkeä ja kun teetin vielä Etelä-Koreassa nuottien puhtaaksikirjoituksen niin sitten

niistä nuoteista tuli ihan kunnollisen näköisiä. Mutta eihän niitä Suomessa kaupaksi mennyt kovin ihmeellisesti mennyt.”

Ulospäin vaatimattoman näköisessä työmaaparakissa on noin 5000 äänilevyä, suuri joukko vanhoja levysoittimia, Olen myyntivarasto ja kitaran kielten valmistamista varten rakennettu laite "Ole Mark I". Kieliä tehtiin tällaisilla laitteilla aina 1990-luvun puoliväliin asti, kunnes koko toiminta oli pakko taloudellisista syistä lopettaa.

Kitarankieliä rakentamaan

”Kun olin Aranjuez-kielten edustaja ja annoin yleensä kielisatsin jokaisen uuden kitaran ostajalle, pyysin lupaa laittaa Choruksen nimen kielipakettiin vähän niin kuin mainokseksi. Minut kuitenkin houkuteltiin kielentekobisnekseen, kun en ole koskaan osannut vastustaa tällaisia ehdotuksia. Homma alkoi matkalla Walesiin katsomaan yhtä tehdasta, ja kyllä olisin ollut valmis sieltä yhden laitteen ostamaankin, se ei ollut kohtuuttoman hintainen, parisenkymmentätuhatta markkaa suunnilleen. Mutta kun tehtailija olisi saman tien halunnut myydä pari konetta ja vielä kouluttajat päälle, niin totesin, ettei minulla ole varaa moiseen.

Mutta kun ne koneet olivat aika simppeleitä, minä piirsin hotellihuoneessa muistista sen laitteen rakennuspiirustukset ja rupesin kotimaahan palattua teettämään sellaista itselleni. Tuossa parin kilometrin päässä asuva hitsari teki sellaisen ja hinnaksi tuli vain 1600 markkaa. Vein laitteen faijan kellariin ja rupesin hankkimaan tarvittavia raaka-aineita. Outokumusta sain pronssista päällyslankaa, jota oli tehty paperikoneita varten. Väänsin niitä hiki hatussa käsipelillä, 50 satsia oli hirveä homma. Kurre teki logot ja minä pussitin.

Kun näytin kieliä kitaristeille ja vastaanotto oli myönteinen, jatkoin hommaa. Siinä vaiheessa mulla oli Morelin nuotteja, kitaroita ja kitaran kieliä, ja läksin koko kasan kanssa Frankfurtiin myymään. Koko ständi kulki vuokratun auton kyydissä. Mulla oli varmaan messujen pienin osasto, mutta kyllä niitä

uteliaita kitaristeja löytyi ja Morel oli niissä piireissä tunnetumpi kuin Suomessa. Siitä se lähti vuosi vuodelta kasvamaan, kunnes Halénin ständistä tuli jonkinlainen kitaristin kokoontumispaikka. Mulla oli siellä narikka, jonne toimittajat toivat takkinsa ja lähtivät kiertämään messuja. Sitä kautta tutustuin moneen alan ihmiseen ja sain solmittua kontakteja ja edustuksia.

Siinä vaiheessa rupesin miettimään, keskitynkö nuottibisnekseen vai jatkanko myös kielten tekemistä. Sain jopa Tekesin kehittämisrahaa sen kielentekokoneen kehittämiseksi, mutta kyllä siihen olisi pitänyt jollain tavalla keskittyä, mitä en sitten käytännössä halunnut kuitenkaan tehdä. Oli niin paljon muutakin kiinnostavaa tekemistä.

Frankfurtissa tutustuin tunnetun nuottikustantaja **Mel Bayn** poikaan **Bill Bayhin**, jonka kanssa ystävyystyin. Bill ihmetteli, miten tiesin mitään heidän hommiaan, mutta minähän olin tilannut heidän tuotantoaan jo 1960-luvulla **Ivor Mairantsin** liikkeestä Lontoossa. Minä kysyin, saanko heidän tuotteitaan Suomessa ja sehän sopi Baylle. Kun minulla oli ennestään aika nimekkäitä artisteja kuten Morel, **Celedonio Romero**, **John Mills**, **Robert Brightmore** ja suomalaisia lisänä, Mel Bay oli vakuuttunut.

Siinä vaiheessa olin ruvennut julkaisemaan myös äänilevyjä kuten Robert Brightmoren *Recital*, (1986), Seppo Siiralan *Souvenir* (1987) ja **Finnish Guitar Trion** albumi (1988). Pelkästään kasettina julkaisin **Janne Lehtisen** ja **Pentti Hildénin** duosoittoa, mutta olen kyllä ajatellut, että ne pitäisi saada myös CD:lle.

Kielenteko näytti niin vakavalta, että menin rakennuttamaan tuohon vähän matkan päähän liiketilan ihan tätä varten, siinä oli muutamia muitakin firmoja mukana. Parhaimmillaan minulla oli siellä töissä viisi

ihmistä. Kolme teki kieliä kolmella koneella. Sain jopa Choruksen kielille edustuksen Yhdysvaltoihin ja siellä pidettyjen messujen yhteydessä tapasin ensimmäisen kerran Chet Atkinsin.”

Ole Halénin suuria innoittajia on ollut Chet Atkins. Ei välttämättä aina musiikin, vaan soittotavan takia. Yhdessä Olen monista työ- ja varastohuoneista on kokonainen seinällinen varattu Chet Atkinsin levyille ja muulle aineistolle. Kokoelma on Suomen kattavin, mahdollisesti ainutlaatuinen koko maailmassa. Annetaan Olen itsensä kuvailla: ”Tässä kuvassa soitan Chet Atkinsin kanssa hänen hotellihuoneessaan joskus 1990-luvulla, ollaan siis kovassa seurassa. Tässä mulla on kaikki Atkinsin levyt, omat ja sellaiset, joissa se on mukana. Mulla on kaikki tuplana vielä, varmuuden vuoksi. Täältä löytyvät myös kaikki Atkinsin nuotit ja mitä sovituksia hän on tehnyt. Tuolla ylhäällä on paketissa todella harvinaisia 1950-luvulla radiolle tehtyjä ylisuuria LP-levyjä, joissa on todella isot raitojen välit, että löytyy oikea kohta nopeasti. Ei niitä tavallisella soittimella pysty soittamaankaan, mutta olen mä rakentanut sellaisen, jolla pystyy. Sitten täällä on yhden jenkkidiggarin kanssa koottuja VHS-kasetteja, joilla on Atkinsin 1970-luvun esityksiä ja 75 CD-levyllistä radio-ohjelmaa, joita Atkins teki 1940-luvulla mm. Carter Familyn kanssa.”

Festareita ja kuvausreissuja

”Tammisaaren kitarafestivaaleilla olin alusta lähtien autokuskina ja jeesajaana, mutta siitä hyvästä sain sinne Choruksen tavaroita myyntiin ja logon lavalle. Siellä tapasi myös paljon kitaristeja ja sai uusia yhteyksiä, mutta rahaa siitä ei paljon tullut. Espanjassa valmistutin omaa Chorus-kitaraakin jonkin aikaa.

Ikaalisten kitarafestivaali eli *The Midnight Sun Guitar Festival* järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 1989. Se alkoi Ikaalisten soitinrakennuskoulun tiloissa, missä jo aiemmin tuntemani **Rauno Nieminen** toimi opettajana ja koulun vetäjänä. Minulla oli kitarankielibusinessin kautta suhteita sekä Amerikkaan että Englantiin, *Classical Guitar Magazine* ja sen omistaja **Maurice Summerfield** ja **Jim Ferguson** *Guitar Player* -lehdessä. Näiden henkilöiden kautta tutustuin ja sain yhteyksiä moniin maailman tunnetuimpiin kitaristeihin kuten **Barney Kessel**, **Philippe Catrine**, **John Knowles**, Jorge Morel, **Arlen Roth** ja tietenkin Jim Ferguson. Nämä olivat 1989 opettamassa Ikaalisten soitinrakennuskoululla.

Ikaalisten kylpylän markkinointipäällikkö innostui asiasta ja kysyi, voisinko järjestää seuraavana vuonna

festivaalin kylpylässä. No kyllähän sekin onnistui, ja tällöin saatiin opettajiksi **Joe Pass**, **Vinnie Moore**, **Arlen Roth**, Jorge Morel ja Jim Ferguson. Vuonna 1991 olivat puolestaan opettajina **Jim Hall**, **Frank Gambale**, **Steve Morse**, **Jeff Linsky**, Jorge Morel, Jim Ferguson ja Maurice Summerfield, joka teki pitkän jutun lehteensä. Sen jälkeen festivaali Ikaalisissa lopahti, koska kylpylän johto ja osakkuus siirtyi Uotin veljeksille ja organisaatio muuttui. Minä jatkoin vielä festivaalin pyörittämistä Ähtärin Hotelli Mesikämmenessä, missä esiintyjinä olivat **Thom Bresch** (Mel Travisin poika.), **Buster “B” Jones**, **Marcel Dadi** ja **Martin Taylor**. Myöhemmin samana vuonna järjestin vielä konsertin **Albert Leelle** ja **Hogans Heroesille** Kuopioon ja Ähtärin Music Cityyn, joka oli entinen villin lännen kylä hotelli Mesikämmenen ja eläinpuiston vieressä. Paikan olin vuokrannut konkurssipesältä tarkoituksena jatkaa toimintaa siellä, mutta homma ei erinäisistä syistä onnistunut.

Olin 1970-luvulla soittamassa **Jarvan** elokuvassa *Jäniksen vuosi*, siinä ne akustiset kitarat ovat minun käsialaani, esimerkiksi kappaleessa *Nuotiotunnelma*. Siinä yhteydessä tutustuin **Markku Kopistoon** ja Filminorin kuvausmiehiin. Kun järjestin Ikaalisissa kitaratapahtumia, nämä kuvaajat halusivat tehdä siitä

dokumenttia ja myöhemmin lähdettiin yhdessä Espanjaan tekemään dokumenttia Granadan kitaranrakentajista. Kitaristi **David Russell** lähti siihen hom-

Sitten iski suuri lama

”1990-luvun alun lama alkoi tuntua nopeasti ja oli pakko mennä taas yrittäjäneuvontaan. Minulle annettiin avuksi konsultti, joka suurella palkalla ei saanut aikaan yhtään mitään, paitsi tyrkytti itsensä liikekumppaniksi ja rupesi tuhlaamaan Choruksen rahoja. Siinä yhdessä välissä olin puolitoista kuukautta Etelä-Koreassa Fusanin kaupungissa, kun yritin saada bisneksen siirretyksi muille. Sain isänniltä kitaran, jota soitin hotellin aulassa joka päivä kolme tuntia.

Jossain vaiheessa kauppa alkoi käydä niin huonosti, että jouduimme myymään sen Österdundomin liiketilan. Sillä lailla päästiin eroon veloista ja minä sanoin, että nyt pannaan pillit pussiin. Valitettavasti liikekumppani halusi tehdä vielä yhden ostoikeikan Frankfurtiin, enkä osannut panna riittävästi vastaan. Syksyllä olisi pitänyt sitten myydä 900 kitaraa!

Loppujen lopuksi niistä ei mennyt liikekumppanin keinoin kaupaksi kuin muutama laatikko. Kitarat ja velat jäivät minun niskoilleni, kun en halunnut päästää Chorusta konkkaan. No, mä otin ne kitarat mukaan ja kiersin koko Suomen kaikkiin tuttuihin kaupunkeihin ja tarjosin kitaroita myyntitililtä myytäväksi. Vähitellen sain ne kaikki myydyksi, mutta kyllä ulosottomies ja verottaja olivat jo melkein ovella siinä vaiheessa.”

maan mukaan ja toimi haastattelijana. Siitä tuli ainakin kolme tuntia mielenkiintoista materiaalia, mutta valitettavasti sitä ei ole vielä saatu julkaistuksi.”

Yhteistyötä kirjastomaailman kanssa

Rupesin yhteistyöhön Kirjastopalvelun kanssa 1980-luvun alussa siinä vaiheessa, kun alkoi tämä Choruksen nuottituotanto ja toiminta vain laajeni, kun rupesin edustamaan Suomessa näitä Mel Bayn nuotteja. **Riitta Tingander** ja **Liisa Tommola** olivat tuolloin yhteyshenkilöitä Kirjastopalvelussa.

Riippuu kovasti paikallisesta kirjastonhoitajasta, miten kiinnostuneita on milloinkin oltu. Monella tavalla homma on sujunut aika helposti, koska ne kiinnostuneet ovat sitten myös ymmärtäneet, mistä on kysymys. Toisaalta minun on ollut helppo miettiä etukäteen, minkä tyyppistä aineistoa missäkin kirjastossa voi olla järkevä tarjota. Paikallisten olosuhteiden tuntemus on mulla ollut aina vahvuutena. Olen myös yrittänyt kuunnella kirjastojen toivomuksia, koska onhan mulla ollut aika paljon sellaista, mitä muuten ei ole juuri voinut saada.

Linjana on ollut tarjota sellaista, mitä itsekkin pitäisin tärkeänä löytää kirjastosta. Kitarapuoli on aina ollut vahvin alueeni, vaikka paljon muutakin on valikoimassa ollut. Joissakin kirjastoissa on oltu kiinnostuneita vain paljon lainatusta aineistosta. Itse olen aina ajatellut, että kirjastossa pitäisi voida tehdä myös löytöjä, ennalta arvaamattomia löytöjä pitäisi voida tehdä. Sellainen ei onnistu pelkästään varman päälle toimimalla.

Kirjastot ovat olleet aina iso ja tärkeä ostajaryhmä. Kirjastopalvelun ja nykyään myös Kirjavälityksen kautta olen saanut jakelupuolta toimimaan tavalla, jota en yksinani olisi jaksanut tehdäkään. Mutta kyllä kirjastot ovat nykyään se suurin ostaja, sen lisäksi välitän tavaraa lähinnä **F-musiikille** ja **Ostinatolle**. Matkoilla mukaan tarttuu paljon sellaisia erikoisuuksia, jotka kiinnostavat myös suomalaisia nuottikauppiaille.

Kirjastot ovat kiinnostaneet minua paljon myös palveluna sinänsä. Jos sellainen olisi mahdollista, ehdottaisin itseäni mielellään asiantuntijaksi musiikkimateriaalien hankintaan. Kiinnostaisi auttaa harvinaisemmän materiaalin hankinnassa. Toisaalta haluaisin oppia, mihin kirjastotoiminta on oikeastaan menossa, kun on niin paljon uutta tarjontaa verkossa. Mutta ei kirjastoja voi lopettaa, niin kuin ei voi musiikkiakaan koskaan lopettaa, ne ovat aina olemassa.

Muusikko Ole Halén

Chet Atkins on ollut mulle esikuva siistin soittotekniikan ja omaperäisen hallinnan mestarina. Se ei ole pelkkää nuottien hallintaa, vaan musiikki tulee selkäytimestä ja sen kuulee. Se on se mihin itsekin haluaisin päästä. Improvisoin itsekin mielelläni, vaikka soitan tuttuja kappaleita. Toisaalta arvostan suuresti klassisten kitaristien hienoja sovituksia ja eteläamerikkalaista kitaramusiikkia, joka on saanut paljon vaikutteita eurooppalaisesta taidemusiikista. Siinähan on usein paljon romantiikan vaikutteita, **Chopinia** ja muuta, mutta sitten on se oma rytmiikka, joka tekee musiikista omanlaatuista.

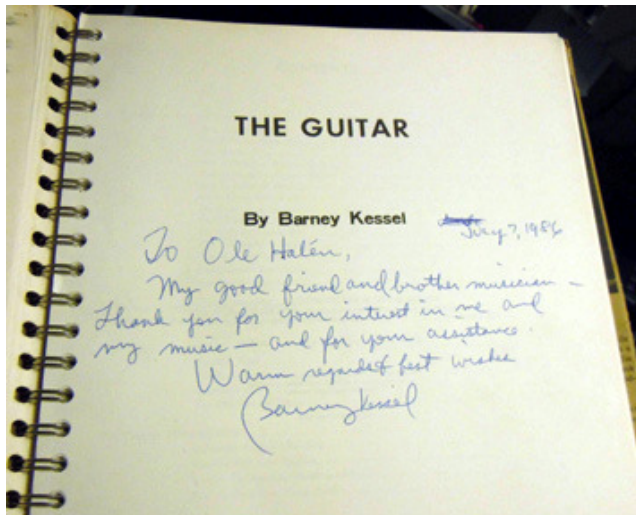
Renessanssin ajan musiikki on minulle enemmän improvisaatiota kuin nuotinlukua, John Dowland on aika lähellä bluesia. Sen ajan musiikki perustuu soittamisen ilolle. Oli kyläsoittajia ja hovisoittajia, jotka nappasivat jostain hyvän teeman ja versio sitten vaihteli sen mukaan, minkä ruhtinaan kunniaksi sitä milloinkin piti esittää. Klassinen kitaramusiikki on usein aivan liikaa nuotinlukemista, siihen mulla ei ole taipumuksia. Voin soittaa muutaman esimerkin siitä, mikä minulle on olennaista kaikessa soittamisessa.

Omia sävellyksiä on kyllä tuolla pöytälaatikossa, olen lähinnä säveltänyt tällaisia pikkukappaleita kitaralle opetuskäyttöön, mutta ei ole tullut tarjottua minnekään. Ehkä vielä käytän niitä, jos teen jatkoa kitaransoiton peruskurssille. Toisaalta olen tehnyt paljon sovituksia ja siinä on tätä säveltämistekniikkaa soveltaa myös.

En ole vielä tehnyt kokonaan omia levyjä, mutta jos teen, siinä pitää olla riittävästi omaperäisyyttä. Maailmalla olen nähnyt ja kuullut niin paljon kaikenlaisia, loistavia kitaristeja on maailma pullollaan, ettei sitä halua sitä samaa esittää. Mulla on kuitenkin oma käsitys musiikista ja se pitäisi saada esiin levyllä. Oma meininki täytyy olla kaikessa.

Haluaisitko kuulla Ole Halénin tuoreita tulkintoja? Klikkaa <http://koti.mbnet.fi/hjp/Tilapaa/Ole/> ja tutustu! Äänenlaatu on amatööritasoa, mutta soitto ei!

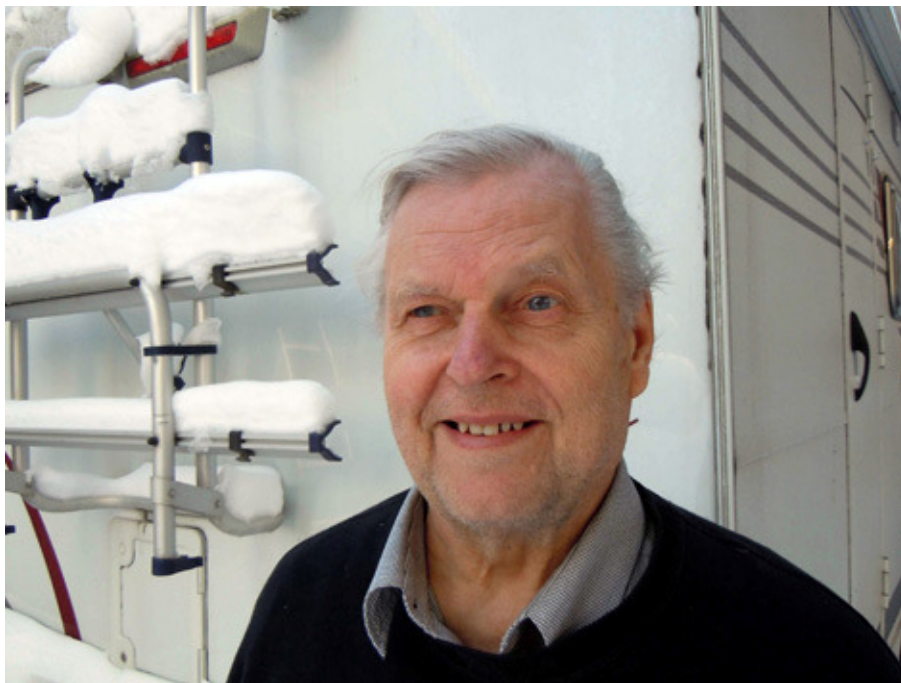

"Tässä on Barney Kesselin kokoama nuottikirja. Kessel asui meillä vuonna 1986 viisi päivää tuossa pikkuhuoneessa ja sain tällaisen muistikirjoituksen."

"Mä asuin lapsena Kruununhaassa Mariankatu 26:ssa pihan puolella. Erään siellä asuneen naisen poika on tehnyt levyn (Sakilaiset: Stadin kundi, 2002), jonka kanteen pysyivät saada laittaa kuvan minusta pienenä."

"Chorus Productions Oy on edelleen toiminnassa ja on keskittynyt musiikin opetusmateriaalin maahantuontiin, mutta on enenevässä määrin suuntautumassa omaan nuotti- ja äänitetuotantoon ja myös keikkailuun, mm. Classic Jazz Trion kanssa. Myös Janne Lehtisen kanssa ollaan kehittämässä duo-projektia ja tietenkin se oma soololevykin pitäisi saada aikaiseksi. Saa nähdä!"

Tässä viimeisessä kuvassa Ole Halén on sellaisena kuin useimmat musiikkikirjastoihmiset hänet tuntevat, hyväntuulisena kauppamiehenä uskollisen matkailuvaununsa vieressä.

Esittelyssä Jazz & Pop Arkiston

Digitoimisto

Janne Mäkelä

Tosiasia on, että erilaiset äänitteet rappeutuvat. Ääni hiipuu ja lopulta kuolee. Jäljelle jää vain muistoja, jotka nekin ennen pitkää katoavat. Monissa muistiorganisaatioissa – erilaisista järjestöistä ja kodeista puhumattakaan – podetaan huonoa omatuntoa kulttuurimuistin rappeutumisesta. Digitointi ei välttämättä ole täydellinen vastaus ”äänite-muistin” säilyttämiseksi, mutta toistaiseksi se on paras vaihtoehto. Äänitedigitointia toki tehdään koko ajan ja monessa eri paikassa, niin Kansalliskirjastossa kuin Diginordin kaltaisissa yrityksissä, mutta se ei aivan riitä. JAPAN *Digitoimiston* tarkoituksena on tarjota laitteita ja opastusta niille, jotka eivät voi tehdä digitointia omissa ympyröissään tai ulkoistaa sitä. Kyllähän tässä on hieman vanhan ajan valistustyötäkin mukana. Tarvittaessa ohjataan asiakkaita kaupallisten toimijoiden tai muiden palveluiden tykö.

Palvelun synty liittyy Digiwiki-palvelun yhteydessä järjestettyihin erilaisiin koulutustapahtumiin vuosina 2009 ja 2010. Etenkin äänite- ja videodigitoinnin tapahtumissa esille nousi huoli siitä, että mihinkään ei ole koottu digitointiin liittyvää laitteistoa. Porukalla on digitointia kaipaavaa aineistoa ja koulutuksen jälkeen myös perustason digitointitaitoja, joita voi lisäksi pitää vireillä Digiwikin avulla. Mutta kunnan toistovälineet puuttuvat. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa päätettiin käynnistää tällainen kokeiluhanke, varsinkin kun JAPAlla oli uudessa toimipisteessä hieman ylimääräistä tilaa. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin sitten hankerahaa lähinnä tilavuokraan.

Meillä ei ole aavistustakaan siitä, minkälaisia määriä ihmisiä Digitoimisto voi houkuttaa. Toivottavasti tulee paljon asiakkaita. Tiedotimme ensin muistiorganisaatioille, joiden suunnalta porukkaa onkin jo tullut. Laitamme sitten isomman tiedotusvaihteen päälle, jos virta tyrehtyy. Seuraavassa on keskeistä informaatiota Digitoimiston palveluista kiinnostuneille.

Äänet talteen Digitoimistossa

Onko yhteisösi kokoelmassa tai omissa nurkissasi ääniteaineistoa, joka pitäisi digitoida? Tarvittava toistolaitteisto kuitenkin puuttuu – tai et vain tiedä, miten digitointi tulisi tehdä. Mikäli äänitteet eivät ole vielä rapistuneet kuuntelukelvottomiksi, Digitoimisto voi olla ratkaisu tähän pulmaan. Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskus KOTUS tarjoavat suomalaisille muistiorganisaatioille mahdollisuutta digitoida itsepalveluna ja pienimuotoisesti avokelanauhoja, c-kasetteja, minikasetteja ja muita ääniteaineistoja. Lisäksi hanke tarjoaa mahdollisuuden tallentaa digitaalinen aineisto pitkäaikaissäilytyskriteerit täyttävälle LTO-varmistusnauhoille. Digitoimisto sijaitsee JAPAN uusissa toimitiloissa Helsingissä.

Hanke ei tarjoa massapalvelua, eikä toiminta ole kaupallista. Käyttäjä maksaa tarvittaessa vain varmistuskopioista ja niistäkin omakustannushintaan. JAPA ja KOTUS tarjoavat kevyesti mutta laadukkaasti varustetun digitointitilan ohella opastusta itsepalveludigitointiin. Yhtenä tavoitteena on myös ohjata aineistodigitoijia oikeaan päätöksentekoon esimerkiksi kaupallisia palveluita harkittaessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman kokeiluhankkeen tarkoituksena on auttaa etenkin pieniä ja keskikokoisia arkistoja, museoita ja kirjastoja. Harkinnanvaraisesti myös muut yhteisöt ja yksityishenkilöt voivat käyttää Digitoimistoa etenkin, jos digitointi tukee muistiorganisaatioiden toimintaa. Tyypillisesti tällaisia aineistoja voisivat olla jonkin yhdistyksen järjestämien tapahtumien äänitykset tai toimittajan ja tutkijan haastattelukokoelmat.

Digitoimisto-hanke kestää alustavasti kesäkuun 2011 loppuun. Palvelu pyrkii osaltaan haltuunottamaan Kansalliseen digitaaliseen kirjastoon liittyvää pitkäaikaissäilytyksen välivaihetta. Keskitettyyn PAS-järjestelmään siirytään aikaisintaan 2016, mutta jo sitä ennen muistiorganisaatioiden tulisi saada varmistetusti "bitit talteen".

Ajanvarausjärjestelmällä toimiva Digitoimisto on auki arkisin klo 10–16. Ajanvaraukset ja lisätietoja Jouni Eerola, Suomen Jazz & Pop Arkisto JAPA, Sörnäisten rantatie 25, 3. krs. 00500 Helsinki, 041 740 2500, jouni@jazzpoparkisto.net. Tarkemmat käyttöohjeet ja säännöt

<http://www.jazzpoparkisto.net/digitoimisto-ohje.php#pdf>
http://www.jazzpoparkisto.net/digitoimisto_saannot.php

HP: Miten JAPAN väki on kotiutunut uuteen ympäristöön Sörnäisten rantatielle?

JM: *Hyvin ollaan kotiuduttu, ja asiakkaatkin kuten myös yhteistyökumppanit ovat mukavasti löytäneet uuden sijain-
timme. Tähän on varmaan vaikuttanut myös se, että saman katon alla on kaksi muuta arkistoa ja yksi kirjasto.*

HP: Onko monen samantyyllisen organisaation yhteiselosta syntynyt käytännön hyötyjä?

JM: *Koko talon avoimet ovet –päivä marraskuussa tiivisti yhteishenkeä. Samassa yhteydessä saatiin myös runsaas-
ti nimiehdotuksia talolle. Tiedonvaihtoa on arkistojen välillä ollut paljon ja myös aineistoa koskevaa yhteistyötä.
Jossain vaiheessa olisi kiva järjestää jokin yhteinen juttu, esim. näyttely tai tapahtuma.*

6. Olisiko vielä muita JAPAN kuulumisia Intervallin lukijoille?

JM: *JAPAssa on tällä hetkellä työntekijöitä kuusi eli enemmän kuin koskaan aiemmin. Opetus- ja kulttuuriministe-
riön eritysiavustuksen turvin on pystytty määräaikaisesti palkkaamaan uutta työvoimaa aineistojen digitointiin.
Pohjimmiltaan tilanne on kuitenkin ennallaan, eli vakituistahenkilökuntaa on johtajan ja amanuenssin verran.
Olen itse osittaisella tutkimusvapaalla vuonna 2011.*

JAPA julkaisi lokakuussa **Juha Henrikssonin** kirjoittaman elämäkerran säveltäjä Rauno Lehtisestä, ja palaute on ollut oikein hyvää. Maaliskuussa 2011 ilmestyy **Ari Poutiaisen** toimittama ja suomalaisten tutkijoiden kirjoittama artikkelikokoelma 1950–60-lukujen jazz-iskelmästä. Vuoden 2011 julkaisusuunnitelmassa on myös CD-levy, jolla **Erik Lindström** esiintyy hänen nimeään kantavan rahaston stipendiaattien kanssa.

Arkiston perustamisesta tuli muuten 10.12.2010 kaksi vuosikymmentä täyteen. Juhlavuotta 2010 vietettiin muuton ja kansainvälisen jazz-konferenssin merkeissä. Tunnustuksiakin tuli. Arkiston ensimmäiselle johtajalle **Jukka Haavistolle** myönnettiin Arkistoyhdistyksen Vuoden arkistoteko -palkinto. Virkavapaalla oleva johtaja Juha Hen- riksson sai Kullervo Linnan Säätiön Ilpo Hakasalo -palkinnon.

Kohti Musiikkibasaaria

Heikki Poroila

Esittelin huhtikuussa 2010 valtakunnallisen neuvottelukokouksen osanottajille hanketta, jonka tavoitteena on rakentaa valtakunnallinen koti musiikkikirjastojen verkkopalveluille. Esittelyn tarkoituksena oli tarjota yleiskuvaa niistä mahdollisuuksista, joita tällaiseen hankkeeseen voisi liittyä. Tarkoitus oli myös innostaa itse kukin miettimään, miten palvelun hankalimpia osioita voitaisiin kehittää. Koska paikalla oli vain osa musiikkikirjastoissa työskentelevistä, on esitykseni pääasiat seuraavassa vielä kertaalleen.

Hanke on kuitenkin pyörähtämässä liikkeelle nopeammin, kun tohdittiin toivoa. Kirjastot.fi:n johtoryhmä hyväksyi hankkeen alkusyksystä ja sittemmin on päätetty, että hanke rahoitetaan KiFin yleisestä budjetista eikä ryhdytä odottamaan päätöstä erillisrahoituksesta. Tämän ansiosta hankkeen suunnittelijan pesti voidaan laittaa hakuun vuoden 2011 alkupuolella. Tarkemmat hakuohjeet tulevat verkkosivuille, mutta seuraavassa on lyhyt yhteenveto siitä, mitä palkattavalta projektityöntekijältä odotetaan.

Musiikkibasaarin suunnittelijalla täytyy olla

- hyvä suomalaisen musiikkikirjastotoiminnan yleistietämys ja mielellään myös omakohtaista työkokemusta
- laaja-alainen yleistietämys suomalaisesta musiikkikulttuurista
- kyky projektisuunnitteluun, suunnitelmien kirjalliseen ilmaisemiseen sekä tiedottamiseen
- valmius tuottaa Musiikkibasaarin sisällön yleissuunnitelma sekä konkreettinen suunnitelma toteutettavien palveluiden aikataulusta ja vaatimista resursseista

Musiikkibasaarin suunnittelijalta ei edellytetä

- verkkoteknistä osaamista eikä Musiikkibasaarin teknisten ratkaisujen etsimistä
- Musiikkibasaarin palvelun osien sisällöllistä tuottamista

Musiikkibasaari on työnimi, projektityöntekijän tehtäviin kuuluu myös miettiä, onko työnimi sopiva myös lopulliseksi palvelun nimeksi. Seuraavana oleva ennakkosuunnitelma on projektityöntekijän lähtökohtana, mutta se ei sido tai määrää hankkeen etenemistä millään tasolla. Projektityöntekijän työtä ohjataan tarkemmin sovittavalla tavalla Kirjastot.fi:n toimituksessa sekä yhteistyössä Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen kanssa.

Musiikkibasaari – esisuunnitelma

Musiikkibasaari on suomalaisten musiikkikirjastojen yhteinen, asiakkaille suunnattu verkkopalvelusivusto. Sisällön painopiste on yleisesti kiinnostavissa aiheissa, ammattiasiat jätetään Kirjastot.fi:n ammattipuolelle. Palvelu toimii Kirjastot.fi:n yhteydessä, mutta itsenäisenä sivustona. Tavoitteena on saada palvelun ensimmäinen versio valmiiksi vuoden 2011 loppuun mennessä.

Mitä Musiikkibasaarissa voisi olla?

Tavoitteena on palvelu, jonka kautta kuka tahansa musiikista kiinnostunut voi helposti päästä käsiksi kirjastojen tarjoamiin musiikkipalveluihin, ennen muuta verkon kautta toimiviin, mutta myös muihin.

Musiikkibasaarin tarkoitus on toisaalta kerätä yhteen paikkaan olemassa jo olevat palvelut, toisaalta toimia alustana ja kotina kokonaan uusille palveluille. Tässä suhteessa sitä ei pidä ajatella valmiina konseptina, vaan pikemminkin yleisenä viitekehystenä, joka voi elää kirjastojen tarjonnan mukana.

Kirjastot.fi tulee tarjoamaan ympäristön ja tekniikan, mutta vain osan palveluista. Varsinkin sisältöihin liittyvät palvelut ovat oletettavasti muualla toteutettuja ja *Musiikkibasaari* vain yhdistää hajallaan olevaa tietoa palveluista. On kuitenkin mahdollista, että Kirjastot.fi:n jo nyt kaikille kiinnostuneille tarjoamien palveluiden (*Hankalat musiikinimet*, *Soitinnimien ohjeluettelo*, *Musiikkia aiheesta*) lisäksi rakennetaan jotain uutta. Tällaisen ideointi on kaikille avoinna.

Tässä vaiheessa on vaikeaa ja ennen aikaista yrittää määritellä *Musiikkibasaarin* laajuutta. Siihen tulee vaikuttamaan sekä kirjastojen oman tarjonnan valikoima että käytettävissä oleva suunnittelu- ja toimintatöiden resurssi. Mielikuvituksen saa tältä osin päästää täysin vapaalle.

Tapahtumatiedotus

Eräs haasteellisimmista palveluista liittyy ajankohtaisista musiikkitapahtumista tiedottamiseen. Sellainen ei ole perinteisesti kuulunut kirjastojen aktiiviseen toimintaan, vaikka ilmoitustaulut ovat aina olleet tapahtumien järjestäjien käytettävissä.

Todennäköisesti kansallisen ja paikallisen konsertti-tarjonnasta kertominen jonkinlaisena automaattisesti täydentyvänä palveluna (RSS?) olisi suosittu ja käy-

tetty palvelu, mutta millä tavalla ja millä resursseilla se toteutettaisiin, on avoinna. Valtakunnallisen *Musiikkibasaarin* kautta tulisi joka tapauksessa päästä myös paikallisiin tapahtumiin, vaikka tärkeimmistä ehkä kerrottaisiin kaikille.

Aivan paikkakuntaan tapahtumasyöttöön ei resursseja ehkä löydy, mutta mahdollisesti vaikka maakuntakirjastoalueittainen tarjonta saattaisi olla mahdollisuuksien rajoissa (tyyliin *Konsertteja ja tapahtumia Lapissa viikolla 50*).

Tässä osiossa tiedotettaisiin luonnollisesti myös kirjastojen omista tilaisuuksista, joiden kuvitellaan kiinnostavan musiikin harrastajia. Todennäköisesti olisi järkevää rakentaa tämä osio sellaiseksi, jota kirjastot voivat itse päivittää uutisilla. Tekniikoitahan on olemassa jo nyt.

Hakupalvelut

Kirjastojen tarjoamalle palvelusivustolle lienee itseltään selvää sisältää sekä kirjastojen kokoelmiin että verkon muihin musiikkiresursseihin kohdistuvaa tiedonhakupalvelua.

Kirjastojen kokoelmatietokantoihin kohdistuvien hakujen järjeistäminen täytyy koordinoita kansallisten yhteistietokantahankkeiden ja olemassa jo olevien yhteishakumahdollisuuksien (esim. Frank) kanssa.

Sekin on päätettävä, millä tavalla *Musiikkibasaari* tarjoaa pääsyn suoraan kirjastojen omiin tietokantoihin. Ajatus paristasadasta linkistä ei kuullosta ainakaan helppokäyttöiseltä, joten tässä on selvä ideoinnin paikka. Tarkoituksenmukainen voisi olla systeemi, joka nostaisi selvimmin esiin sen tietokannan, jonka alueella käyttäjän tietokone sijaitsee.

Jos *Musiikkibasaarin* kautta halutaan tarjota apua internetin musiikki-informaatioon kohdistuvassa yleisessä tiedontarpeessa – mikä tietysti olisi toivottavaa –, päähuomio olisi ehkä kiinnitettävä yksittäisten sivujen (vrt. *Linkkikirjasto*) sijasta sellaisiin hakuvinkkeihin, joita ammattimainen tiedonhakija voi tarjota. Tämä osio olisi hyvin lähellä jäljempänä hahmoteltua neuvontapalvelua, eikä tiukka rajanveto ehkä olekaan tarpeen.

On joka tapauksessa selvää, että *Musiikkibasaarin* suunnittelijan suurimpia haasteita on miettiä, miten internetin hakumaailmaan suhtaudutaan, vai suhtaudutaanko ollenkaan. Rajanvetoa ja linjausta tarvitaan sekä resurssien takia että *Musiikkibasaarin* roolin määrittelemiseksi.

Sisältöpalvelut

Musiikkibasaarin keskeistä antia tulee kaikissa vaihtoehtoisissa olemaan suomalaisten musiikkikirjastojen oma, verkon kautta tarjottava sisältöihin liittyvä palvelu. Tämän tarjonnan kokoaminen yhteen paikkaan oli alun alkaenkin *Musiikkibasaarin* perustamisen motiivi. Aivan yksinkertaisesta operaatiosta ei kuitenkaan tule olemaan kysymys, sillä tarjonnan kirjo on suuri ja ryhmittelyn tarve ilmeinen.

Todennäköisesti on tarkoituksenmukaista ryhmitellä kirjastojen verkkopalvelut sen mukaan, onko kyseessä bibliografinen informaatio tai luettava, kuunneltava ja katsottava sisältö. On myös harkittava, onko erikseen tarjottava informaatiota sellaisista palveluista, joihin liittyy mahdollisuus ladata tiedostoja omalle koneelle (esimerkiksi Raita-tietokanta) tai käyttää sisältöjä jonkinlaisen streaming-tekniikan avulla (esimerkiksi Naxos Music Library).

Tämä osio tarjonnee paikan myös sellaiselle kirjasto-ammattilliselle toiminnalle, jota voi yleisesti kutsua

musiikkivinkkaukseksi. Uusien julkaisujen esittelyt ja arviot, erilaisiin teemoihin liittyvät kirjoitukset ja näyttelyt sekä blogit, haastattelut ja muut vastaavat aineistot tuntuisivat luontevilta juuri tässä osiossa.

Iso kysymys on, missä määrin on järkevää tarjota informaatiota ja linkkejä kansainvälisiin musiikkiin liittyviin maksuttomiin sisältöpalveluihin. Periaatteessa näiden saaminen mukaan olisi toki hienoa palvelua, mutta tarjonnan runsauden takia syntyy nopeasti toimituksellisia ongelmia, koska jonkun täytyisi tarjontaa haravoida, arvioida ja valita.

Suhtautuminen verkon maksullisiin sisältöpalveluihin on vielä asia erikseen. Toimituksellisesti olisi helpoin ratkaisu jättää kaupalliset palvelut *Musiikkibasaarin* ulkopuolelle kokonaan. Palvelun käyttäjien näkökulmasta kysymys jonkin sisältöpalvelun hyödyllisyydestä ei kuitenkaan liiku ainakaan kokonaan akselilla maksuton-maksullinen, joten asiaa tulee vakavasti pohtia.

Neuvontapalvelut

Varsinaisen musiikkiin kohdistuvan tietopalvelun lisäksi *Musiikkibasaari* voisi sisältää sellaisten palveluiden osion, jossa vinkkien sijasta tarjotaan mahdollisuus kysyä eri alojen asiantuntijoilta. Suhteellisen ilmeinen olisi *Kysy musiikkikirjastonhoitajalta* joko niin, että musiikkiin liittyvät kysymykset *Kysy kirjastonhoitajalta* -palvelusta ohjataan *Musiikkibasaarin* puolella tai sitten toteutetaan erillinen vastauspalvelu.

Neuvontapalvelu voisi myös ohjata sellaisiin muihin verkossa oleviin osoitteisiin, joiden kautta moniin musiikkialan kysymyksiin voi kirjaston lisäksi saada vastauksia (esimerkiksi Fimic).

Harkinnan arvoinen voisi olla myös verkon musiikkipalveluja hyvin yleisesti koskeva FAQ-alue, johon kerätään vastauksia usein toistuviin kysymyksiin. Tällaisen osion ylläpito edellyttää tosin pysyvää toimittajaa, jollaisen saaminen *Musiikkibasaarille* on vielä asia erikseen.

Musiikkibasaarin rakentaminen alkaa joka tapauksessa vuonna 2011. Juuri sinä voit olla se henkilö, joka lähtee toteuttamaan tätä valtakunnallista hanketta. Seuraa Kirjastot.fi:n tiedotusta, hakuilmoitus tulee sinne heti alkuvuodesta.

TÄMÄN NUMERON KIRJOITTAJAT JA PUHUJAT

Ole Halén (Chorus Productions)

Janne Mäkelä (Jazz Pop Arkisto)

Heikki Poroila (Vantaa)

”Tämän numeron poikkeuksellisen harvan tekijäjoukon syynä on parin sovitun jutun lykkääntyminen keväälle. Ne olisivat miellyttävällä tavalla lisänneet tämän joulunumeron lukuarvoa, mutta parempi joskus kuin ei ollenkaan.”

Heikki Poroila, päätoimittaja

Intervalli 4/2010 – Abstract in English

In his editorial *Heikki Poroila* discusses a new paradigm within the libraries in Finland and abroad. It seems that the need to keep the libraries up with the internet world has changed the search environment to look and behave like Google. While some advantage in this development is obvious, not everything is getting better. Poroila is afraid, that music will be sacrificed, when precise but heavy methods like uniform titles and authority control give way to socially interactive services. Not necessary a conspiracy, but a clear thumbs down for special needs of musical contents has already began.

The Finnish guitarist, publisher and trader of scores and guitar strings *Ole Halén* has been a familiar figure in our libraries for about thirty years. The editor of *Intervalli* made a visit to Halén's home in Sipoo near Helsinki to find out, what kind of a man Ole Halén really is. This is the story in his own words and music.

The Finnish Archive of Jazz and Popular Music (JAPA) has started a new service for memory organizations and private persons. Director *Janne Mäkelä* tells about the *Digitoimisto* (“Digital Office”) service, which means technical equipment and professional help to digitizing irreplaceable contents. *Digitoimisto* works on a non-profit basis and as a part of JAPA. The service has been just started, but already now it has been a success.

This fourth issue of *Intervalli* ends with a presentation of a new national project called *Musiikkibasaari* (The Music Bazaar) by *Heikki Poroila*. *Musiikkibasaari* should in the end of 2011 work as a home base for any music related net services the Finnish music libraries provide. The project tries to gather together services, which are hiding scattered all around the country, but it also tries to construct services not available now, like real-time information about musical events or a national Ask The Music Librarian service. A planner and editor for this project will be appointed in the beginning of 2011.

The next issue of *Intervalli* will be out in March 2011